

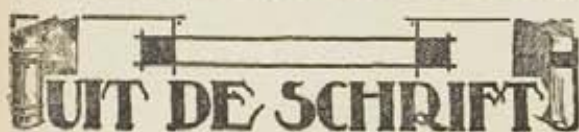
En anderzijds, hoe zijn zijn oogen opengestaan voor het wonder, dat in Christus zoo ver boven hem ligt! Hoe klemt hij zich vast aan het Woord! Hoe zucht hij! En hoe wordt hij in hope zalig! Daarom kennen we ook de adventsstemming.

We miskennen niet het wonder, dat geschied is. Noch dat in Bethlehem geschied is. Noch, dat in onze harten geschied is. Noch dat in de wereld geschied is en geschiedt. In de christelijke actie miskennen we het wonder niet. Daar is veel menschenwerk en veel zondigs in. Maar daar is ook het wonder in.

En toch moet voor ons het wonder nog komen. Wij zuchten, bezwaard zijnde. Ik ellendig mensch! Wereld vol ellende! Het wonder moet aan haar nog geopenbaard worden. Ook in haar historie vóór het einde. Dit is de zin der historie, dat het wonder zich openbare. En straks zal het wonder zich vertoonen, als de hemelen opengaan en de heerlijkheid van het koninkrijk Gods verschijnt. Wij kennen de adventsstemming, wij, die gelooven, dat het wonder geschied is.

Behoort dit niet tot den aard van het wonder, dat het altijd nog komen moet? Altijd! Ook eeuwig! Gods liefde eeuwig het deel der Zijnen, en toch altijd weer zich openbarend als het wonder. Eeuwig bezitten en eeuwig verwachten! Levend uit het wonder en er naar uitzien!

S. G. DE GRAAF.

Stervenslicht.

Op Uw zaligheid wacht ik o Heere.
Gen. 49:18.

Dat is dan het einde van het lange leven van den aartsvader. Eindelijk ligt Jakob op zijn sterfbed en wacht hij, door zijn zonen omringd, op de dood.

De plechtige majesteit van de Dood heerscht in het stille vertrek. Juist zoo als wanneer iemand der uwen sterft en ge uw adem inhoudt als om te luisteren of ge nog de voetstappen van Gods Engel niet hoort. En zoo, als ze misschien om uw bed zullen staan als de zilveren koorde wordt losgemaakt.

Jakob sterft. Maar de bitterheid des doods is geweken. Lounend op het opperste van zijn staf zit de stervende op zijn rustbed en blik in de verte om de toekomst van zijn zonen te zien.

Tot hij plotseling afbreekt in het midden van zijn profetieën en het oog opwaarts heft om op God te letten. En de jubel des geloofs wordt op het sterfbed gehoord: Op Uw zaligheid wacht ik o Heere.

Het laatste leed, dat een kind van God moet smaken, is de dood. Het doorgaan door de donkere vallei. Bitter en bang. Ook al weet ge u geborgen bij Jezus, toch is dat sterven zoo verschrikkelijk. Misschien heeft iemand er al jaren lang voor gebeefd.

Misschien Jakob ook — wie zal het zeggen? Maar, wat we wel weten, is, dat de vrees geweken was, toen hij sterven ging; toen hij aan de oever stond van de donkere wateren. Dat hij met een lach van verrukking wachtte aan de open hemelpoort.

Zulk sterven is geen sterven meer, maar een doorgaan tot het eeuwige leven. Een doorgaan door een donkere poort naar een eeuwige heerlijkheid. Het zien lichten achter en boven die kille stroom des doods van de dag in Gods Paradijs, waarover geen avond meer valt.

Wat het zal zijn, weten we niet. Het is nog niet geopenbaard. Men zegt, dat stervenden soms van die heerlijkheid met het brekend oog iets zien. Jakob, de oude zwerver, nu hij zijn voeten zet op het laatste korte pad, dat moet begaan, ziet er iets van door het geloof, en zegt het aan alle reizigers naar Sion, die achter hem aan komen — het is zaligheid. Een zaligheid, nooit uit te meten; een vreugd, die alle smart verbannt. Ongevoel, ongemeten, onuitsprekbre zaligheid.

Neen, zulk sterven is geen sterven meer. Bij zulk sterven smeekt men niet wanhopig om meer licht. Zulk sterven is heengaan in het licht. Door Jezus gedragen worden in het licht naar het licht der eeuwige zaligheid.

We hooren geen stemmen van de overzijde van zaligen, die voor ons aan zijn gegaan. Hoe onze gestorvenen vromen het in hun sterven hebben gehad, kunnen ze ons niet meer meedeelen. Als het wel kon, zouden ze niet van Gods heerlijkheid ons toeroepen: Het valt mee, te sterven als een kind van God? Daartegen zagen we nu zoo lange jaren op — en het was niets anders als een gaan in het licht van de komende dag naar huis.

Op Uw zaligheid wacht ik o Heere — dat heeft niet Abraham gezegd met zijn vorstelijk geloof. Niet Izak met zijn stil naar den Heere gekeerde leven. Van hen zoudt ge het eigenlijk hebben verwacht — en van hun sterven leest ge het niet. Maar Jakob heeft het gezegd en beleefd. Jakob is in dit licht gestorven. Jakob, en dat was de ontrouwe. Een kind van God, ja, maar met zooveel geloofs-

openbaring als de beide andere genoemden niet. En Jakob sterft toch in het volle licht.

Is het niet een prediking? Een prediking, dat genade genade is, onverdiend en onverwacht en toch gegeven. Dat leert hopen op genade, dat ook Jakob, zelfs Jakob, sterven mag in het volle licht.

Het is een raadsel, hoe het kan. Of neen, toch niet. Over de eeuwen heen ziet de patriarch zijn grooten Zoon komen in Bethlehem. De persoonlijke zaligheid; de inhoud en de waarborg der zaligheid. In schaduwen en wijkende nevelen ziet de stervende Hem komen, en daarom roept hij zijn Adventswoord van zijn wachten op de wachtende zaligheid.

Weer is het Advent. Weer wacht heel de Christelijke Kerk en ziet langs den wijzenden vinger der profetie naar Bethlehem's krib.

En dan, als het Advent is in uw ziel, dan leert ge het geheim van het sterven in het licht.

Als het sterfbed licht zal zijn, moet ge in uw leven naar dat licht uw ziel hebben gekeerd.

Het zij dan in onze ziel alles een zich strekken naar den Gekomen Christus. Met bidden. En pleiten en verlaagen. Tot de morgen klimt en het licht is. Dan wandelen Gods reizigers in het licht van het Goddelijk aanschijn voort.

Recht Advent is het uitzien naar Jezus, die het in leven en sterven licht maakt.

Het is wachten op de zaligheid, die de Heere geeft. C. B.

De arbeid onder de verstrooide Gereformeerden in Nederl. Indië.

III. Toekomstperspectieven.

In de laatste twaalf jaren zijn er voor de ontwikkeling van het Gereformeerd kerkelijk leven in Indië groote dingen tot stand gekomen. Waren er tot 1918 slechts twee Kerken, die zich verheugen mochten in het bezit van een eigen dienaar des Woords, op het oogenblik zijn er in de Europeesche Kerken reeds negen predikanten werkzaam. De Kerken, die al eenige tientallen van jaren de weelde van geregelde bediening des Woords smaakten, Batavia en Soerabaja, hebben er elk nu twee, van wie er een haast altijd op reis is om de verstrooiden te bezoeken. Daarnaast kwamen spoedig na elkaar Medan met één, Bandoeng met twee, Semarang met één en Djoeja met één predikant. Djoeja neemt onder deze Kerken een aparte plaats in. Toen de gemeente aldaar tot beroeping van een eigen predikant overging, heeft ze niet om steun bij de Deputaten aangeklopt, omdat het hier niet zoozeer gold de verzorging van een groot aantal verstrooiden, maar van degenen, die op de zendings-terreinen arbeiden en die tot nu toe door de missionaire dienaren des Woords waren verzorgd. Zeker, onder de leden dezer Kerk zijn er ook, die tot de verstrooiden kunnen worden gerekend, maar hun getal is zoo klein en de afstand, die hen van de kerk te Djoeja scheidt, is zoo gering, dat geldelijke steun uit het vaderland voor hun verzorging niet behoeft te worden gevraagd.

Staan we nu aan het einde der voorspoedige ontwikkeling? Zonder te gaan gissen, wat altijd een gevaarlijk werk is, kan gezegd worden, dat de groei in de komende jaren nog zal doorgaan. Merkwaardig is de snelle toename van Gereformeerden in Indië. Van 1927 tot 1930 steeg hun getal met 25 procent. Aan de Generale Synode van 1927 werd gerapporteerd, dat het getal der Gereformeerden in Indië op dat moment, volgens de gegevens van het Kerkelijk Handboek ongeveer 3000 bedroeg, terwijl het laatste rapport der Deputaten melding maakte van ruim 4000. Deze snelle toename vindt haar oorzaak inzonderheid in het gaan van steeds meerderen uit Nederland naar Indië, en onder die velen zijn de Gereformeerden naar verhouding goed vertegenwoordigd. Maar het wijst ook op verrassende activiteit van de Kerken in Indië, die meer voor het voetlicht zijn gekomen en door intensieve bearbeiding van haar leden en door toenemende Evangelisatiearbeid velen tot zich trekken.

Maar deze snelle groei van het zielental stelt hoge eischen aan de predikanten, die daar werken en die door de groote afstanden, omdat ook de uithoeken van de kerkelijke ressorten meer en meer bewoond worden, het werk niet meer naar behooren kunnen verrichten. Het zijn vooral de Kerken van Medan en Soerabaja, die dit gaan merken. En dat spreekt ook van zelf, omdat zij de grootste terreinen in de Buitenbezittingen hebben te bearbeiten en de toename van 'taantal Gereformeerden zich vooral in de Buitenbezittingen als een nieuw probleem openbaart. Immers daar spreken de groote afstanden het sterkst. En daar worden de predikanten, zullen ze den verstrooiden geven wat hun toekomst, steeds meer door verre en lange reizen onttrokken aan den arbeid op de hoofdplaats. In de naaste toekomst zullen dan ook die beide Kerken bijzondere aandacht verdienen, al is het groeien van het zielental niet alleen daar merkwaardig.

Het probleem, waarvoor de Kerk van Medan kwam te staan, is feitelijk al opgelost, doordat de

Kerk van Pematang Siantar tot openbaring kwam en het geweldige terrein van Medans Kerk, dat alleen op Sumatra een oppervlakte van zevenmaal Nederland besloeg, verdeeld is tusschen de twee Kerken, die betrekkelijk dicht bij elkaar liggen, maar die het terrein zoo verdeelden, dat Medan meer naar het Noorden en Siantar meer naar het Zuiden gaat werken. De institueering van de Kerk van Siantar, de tweede in de Buitenbezittingen, is van groote betekenis en heeft de volle belangstelling van de Kerken in Indië. De Kerk van Medan heeft, door een hypothec te nemen op de schuld-vrije kerk en pastorie, de zusterkerk aan de noodige finantiën geholpen en daardoor haar eigen moeilijkheden aanmerkelijk verzwaaard en daarmee een voorbeeld gegeven aan vele Kerken in het vaderland. Maar ook de Classis Batavia heeft zich niet onbetuigd gelaten. Niet alleen zegde zij aan de Kerk van Siantar het geheele bedrag toe, dat in de kas voor hulpbehoevende Kerken was, ruim f1000, maar besloot levens, dat elke Kerk viermaal per jaar een collecte voor de Kerk van Siantar zal houden. En de Generale Synode zette de kroon op het werk door den Deputaten voor de verstrooiden op te dragen de Kerk van Medan en die van Siantar elk met f3000 jaarlijks te steunen. Toekomstperspectieven zijn hier geopend, die onder den zegen des Heeren veel goeds doen verwachten.

Naast de Kerk van Medan vraagt ook die van Soerabaja bijzondere aandacht. Zoowel te Makasser, op Celebes gelegen, als te Malang in Java's Oosthoek zijn de kringen van daar wonende Gereformeerden zoo gegroeid, dat de Kerk van Soerabaja voor deze buitenleden tot bijzondere stappen moest komen. Te Malang is een keurig kerkgebouw gesticht en te Makasser maakt de kring van Gereformeerden elken Zondag gebruik van het oude kerkje in het fort Rotterdam, dat bereidwillig, zij het ook niet zonder verzet, aan hen werd afgestaan, daar het ongebruikt binnen de muren van het fort niet aan zijn oorspronkelijke bestemming meer beantwoordde. Op dit historische plekje vergaderen nu weer de broeders en zusters, nog gering in getal, meestentijds om te luisteren naar de voorlezing eener predikatie. Maar ook in deze ontwikkeling zit perspectief. Want hieruit moet binnen niet al te langen tijd meer groeien. Wat Makasser aangaat, de besluiten van de laatste Generale Synode wijzen duidelijk in welke richting de oplossing komen zal. Als straks Makasser als Zendingsterrein bezet is, zal ook de verzorging der verstrooiden door den dienaar des Woords, die daar werkt, intensiever ter hand kunnen worden genomen. Voor Makasser breekt het licht al door. En wat Malang aangaat, daar zal het straks tot institueering moeten komen, gevolgd door het beroepen van een eigen predikant, die de verstrooiden in den Oosthoek van Java te verzorgen krijgt.

Wat de ontwikkeling van het kerkelijk leven op de andere terreinen betreft, ik waag mij dienaangaande niet aan voorspellingen. Maar de groei allerwege beofoft ook daar voor de toekomst geen stilstand, maar blijde vooruitgang.

W. G. HARRENSTEIN.

Nóg eens: Geloofsverzekerdheid.

Naar aanleiding van het antwoord, dat ik in het nummer van 7 Nov. gaf op de vraag, of ieder geloovige vóór zijn dood tot verzekerdheid van zijn genadestaat komt, ontving ik een drietal brieven met bedenkingen en met nieuwe vragen, die me noodzakten nog even op dit onderwerp terug te komen.

M. te M. zou de vraag nog graag wat breedvoeriger beantwoord hebben, onder nog meer argumentatie uit de Schrift.

Aan dit verzoek kan ik, tot mijn spijt, niet voldoen. Zakelijk is mijn antwoord, naar ik meen vrij volledig, al is de vorm zoo beknopt mogelijk. Bovendien mag ik, bij de vele vragen die wachten, en bij de beperkte ruimte die elke rubriek in ons blad toegewezen is, niet te lang bij één onderwerp stilstaan.

H. te A. had gehoopt iets te zullen vernemen over de oorzaken van het gemis van verzekerdheid bij veel geloovigen.

Hem moet ik antwoorden, dat hij zich ten onrechte teleurgesteld voelde, wijl de vraag die me gesteld werd, niet de oorzaken van 't gemis van verzekerdheid gold, doch enkel hierover licht wilde hebben, of de verzekerdheid, in dit leven, al of niet het deel wordt van ieder geloovige.

't Mocht daarom niet geven wat hij wenscht. Kan dat, om andere vragen niet ongeduldig te maken, ook nu niet doen. Doch wil zijn vraag, die stellig een zeer belangrijke is, noteeren, om haar, zodra ik er de gelegenheid voor vind, hier te beantwoorden.

Breder moet ik ingaan op een schrijven van R. te B.

Ook R. doet me een vraag. Doch dat is er eene die ik, naar hij zelf had moeten bedenken, niet kan beantwoorden. Of ik iets niet beter weet dan hij,

staat natu dat graag blijkt, dat hij er niet alsof ik be Gods zijde en dat er lijk (in Gó ling van be zijn om v

Doch va antwoord omdat het En voorzo strekking i me, overti hij vermo rustig over het oprech van den (verzekerdh

Oorzaak was, dat woord „en dat op de tot verzek de Schrift wijl het hi R. dacht ervaring; i verband w het liet d orover gal hier met ming die stuk bij de dan zal h windmolen ik den gr Woord Gó

Trouwer om de we overtuigen

In verbi over den w tot verzek tikel heem gestelde v

Laat me ik het volk dan door staat kome Geest het door getu ziel, en d spreken v genade", i voor onze heeft. We l Joh. 3: uit den de liefhebben'

Dat zijn in het Wo het waar g droefheid en dorst n hoofdstuk Catechism worden v

Deze ve weg waari die, die b des Geeste oefening t God vergo geloof daaron s geloofs.

Ook mo dat er bij onderschei omdat men zijn. Want het geval Goestes it ting, meel wezen, nu wordt er geloofswer als een v van genad

R. zal m geboren, d maakt" ka van zijn ve tot kind. l dat de v nade mog Alleen n van allen aan graden Ten slot Leerregele R. meent, rect, naar Eenigheid

V.